

AN NINH - QUÂN SỰ - CHÍNH TRỊ

TỪ “TỰ CHỦ CHIẾN LƯỢC” ĐẾN QUAN HỆ ĐỐI TÁC CHIẾN LƯỢC PHÁP - ẤN ĐỘ: MỘT SỐ PHÂN TÍCH SO SÁNH VÀ ĐÁNH GIÁ TÁC ĐỘNG

Nguyễn Thị Oanh*, Nguyễn Thị Phương Dung**

Ngày nhận bài: 16/01/2026 | Ngày gửi phản biện: 26/01/2026 | Ngày duyệt đăng: 13/02/2026

Tóm tắt: Trong quan hệ quốc tế hiện nay, hiếm có hai quốc gia nào có sự khác biệt về trình độ phát triển, lịch sử, văn hóa chiến lược và khu vực địa lý lại có khá nhiều sự tương đồng về tư duy chiến lược như Pháp và Ấn Độ. Theo đó, cả hai nước đều có chung quan điểm về việc duy trì quyền tự chủ chiến lược, nghĩa là khả năng đưa ra quyết định độc lập khỏi áp lực bên ngoài, đặc biệt là từ các cường quốc, trong các lĩnh vực chính sách đối ngoại. Mặc dù, “tự chủ chiến lược” trong quan điểm của Pháp và Ấn Độ phản ánh hai sắc thái của hai nền văn hóa chiến lược phương Tây và phương Đông nhưng rõ ràng giữa hai nước có nhiều điểm tương đồng và hội tụ. Phương châm “đồng minh nhưng không liên kết” của Pháp khá trùng khớp với quan điểm “xây dựng các quan hệ đối tác, không xây dựng liên minh và quyền có lập trường riêng” của Ấn Độ. Sự tương đồng này chính là nền tảng quan trọng cho sự phát triển quan hệ đối tác chiến lược Pháp - Ấn Độ trong nhiều thập niên qua. Đồng thời, sự khác biệt trong quá trình triển khai nguyên tắc tự chủ chiến lược khiến cặp quan hệ Pháp - Ấn Độ được xem là mô hình phản ánh sự hội tụ của hệ giá trị Đông - Tây dựa trên khuôn khổ “đối tác chiến lược” và “đối tác tự chủ”.

Từ khóa: Tự chủ chiến lược, đối tác chiến lược, văn hóa chiến lược, Ấn Độ, Pháp.

Abstract: In contemporary international relations, few countries with such varied development levels, histories, strategic cultures, and geographical regions share as much strategic thinking as France and India. Both countries share the view of maintaining strategic autonomy, which refers to the ability to make independent decisions in foreign policy without external pressure, particularly from major

*TS., Viện Nghiên cứu Châu Âu và Châu Mỹ; Email: nguyenoanh1010@gmail.com

**ThS., Viện Nghiên cứu Châu Âu và Châu Mỹ; Email: dungnp90@gmail.com

powers. While the concept of “strategic autonomy” is interpreted differently in the Western and Eastern contexts, France and India have many similarities and points of convergence. France's motto of “ally but not aligned”, closely aligns with India's perspective of “building partnerships, not alliances, and the right to take independent stances.” This shared approach a crucial foundation for the development of the France - India Strategic Partnership over the past several decades. However, differences in how each country implements the principle of strategic autonomy have resulted in the Franco-Indian relationship being viewed as a model that reflects the convergence of Eastern and Western values. This relationship is framed around concepts of “strategic partnership” and “autonomous partnership”.

Keywords: Strategic autonomy, strategic partnership, strategic culture, India, France.

Mở đầu

Thời gian gần đây, thuật ngữ “tự chủ chiến lược” ngày càng được giới hoạch định chính sách sử dụng nhiều, đặc biệt là ở các quốc gia đang tìm cách tránh bị cuốn vào các cuộc cạnh tranh quyền lực lớn, điển hình là cạnh tranh chiến lược Mỹ - Trung Quốc. Theo quan điểm của châu Âu, quyền tự chủ chiến lược hiện đại có thể được cho là bắt nguồn từ chính sách đối ngoại của Pháp sau Chiến tranh thế giới thứ hai, đặc biệt là dưới sự lãnh đạo của Charles de Gaulle vào những năm 1960. Theo đó, quyền tự chủ chiến lược ban đầu được hình thành như một nỗ lực nhằm đảm bảo rằng Tây Âu sau chiến tranh sẽ không phụ thuộc quá nhiều vào Mỹ về các vấn đề an ninh (Hoang Le Thai Vu, Lan Di Ngo, Thanh Tien Nguyen, 2024).

1. Tự chủ chiến lược trong chính sách đối ngoại của Pháp

1.1. Quan điểm của Pháp về tự chủ chiến lược

Thuật ngữ “tự chủ chiến lược” lần đầu tiên được Pháp sử dụng chính thức vào năm 1994 trong Sách Trắng Quốc phòng. Thời điểm này, khái niệm tự chủ chiến lược chủ yếu được sử dụng trong chính sách đối nội, tập trung vào khía cạnh quốc phòng và an ninh quốc gia. Về sau, tần suất xuất hiện của thuật ngữ ngày càng nhiều hơn trong các văn bản chính sách và chiến lược của Pháp. Cụ thể, thuật ngữ xuất hiện 15 lần trong Sách Trắng Quốc phòng và An ninh Quốc gia năm 2014 và 28 lần trong Đánh giá Chiến lược Quốc phòng và An ninh Quốc gia năm 2017. Trong cách tiếp cận của Pháp, “tự chủ chiến lược” có hàm ý tương tự như “chủ quyền châu Âu”, thậm chí thuật ngữ “tự chủ chiến lược” và “chủ quyền châu Âu” thường được sử dụng thay thế cho nhau (Zhang Jian, 2021).

Cách tiếp cận của Pháp về quyền tự chủ chiến lược gắn liền với lịch sử của đất nước. Từ thời Napoleon đến các cuộc chiến tranh thế giới, Pháp đã phải đối phó với hậu quả của việc phụ thuộc vào các cường quốc bên ngoài để đảm bảo an ninh, khiến Pháp nuôi dưỡng khát vọng độc lập trong quốc phòng và ngoại giao, thúc đẩy nước này phát triển năng lực chủ quyền trong các lĩnh vực quốc phòng, tình báo và cơ sở hạ tầng công nghiệp chiến lược (Flavien Berwick and Pierre Daligault, 2025). Dưới thời Charles de Gaulle, tư tưởng này được thể chế hóa qua việc Pháp rút khỏi bộ chỉ huy quân sự tích hợp của NATO năm 1966 và phát triển lực lượng răn đe hạt nhân độc lập (*Force de frappe*) (Jorge Bracerias, 2025). Học thuyết này vẫn tiếp tục tồn tại ngay cả sau năm 2009, khi Tổng thống Sarkozy tái hợp Pháp vào bộ chỉ huy quân sự của NATO. Di sản tự chủ tiếp tục định hình tính toán chiến lược của Pháp, nhấn mạnh sự cần thiết của các khả năng tự cung tự cấp và phục hồi trước những áp lực bên ngoài. Theo đó, tư duy phổ biến của giới tinh hoa chính trị Pháp là “đồng minh nhưng không liên kết” (*allié, pas aligné*), tức Pháp xem Mỹ là đồng minh nhưng không đi theo tất cả chính sách của Mỹ (Quang Dũng, 2023).

Dưới thời Tổng thống Emmanuel Macron, quyền tự chủ chiến lược được nâng lên thành trọng tâm ngoại giao - an ninh của Pháp. Trong bài phát biểu về chính sách châu Âu tại Đại học Sorbonne vào ngày 26/9/2017, Tổng thống Macron nhấn mạnh chìa khóa đầu tiên cho chủ quyền châu Âu là “đảm bảo năng lực hoạt động tự chủ của châu Âu”. Theo quan điểm của Pháp, tự chủ chiến lược không chỉ là một công cụ bảo đảm an ninh, mà còn là con đường đưa EU vươn lên thành một cực trong trật tự thế giới đa cực đang hình thành. Từ Sách Trắng Quốc phòng năm 1994 cho tới các sáng kiến gần đây, tư tưởng “tự chủ chiến lược” vẫn liên tục được kế thừa và phát triển, trở thành một trong những trụ cột bền vững nhất của chính sách đối ngoại - an ninh Pháp (Barbara Kunz, 2025).

Tầm nhìn của Pháp về chủ quyền châu Âu phản ánh di sản lịch sử, chính trị và văn hóa sâu sắc của nước này. Là cường quốc hạt nhân duy nhất và nền kinh tế lớn thứ hai trong EU, Pháp từ lâu đã khao khát một vai trò nổi bật hơn trong các vấn đề của lục địa. Khát vọng này bắt nguồn từ bản sắc văn hóa của Pháp với tư cách là một quốc gia độc đáo và là cường quốc thống trị châu Âu trong lịch sử. Pháp tin rằng việc dẫn đầu quyền tự chủ chiến lược của châu Âu là con đường khả thi nhất để giành lại vị thế thống trị của mình trên lục địa (Matthew F. MacKenzie, 2025).

1.2. Tự chủ chiến lược trong chính sách đối ngoại của Pháp

Trong chính sách đối ngoại của Pháp, tự chủ chiến lược được thể hiện khá rõ nét thông qua sự kết hợp giữa duy trì năng lực quốc phòng độc lập, thúc đẩy hội nhập an ninh - quốc phòng châu Âu và đa dạng hóa quan hệ đối tác toàn cầu.

Về duy trì năng lực quốc phòng độc lập, Pháp không chỉ duy trì lực lượng răn đe hạt nhân (*force de frappe*) như một biểu tượng chủ quyền, mà còn liên tục hiện đại hóa năng lực quân sự và công nghiệp quốc phòng nhằm bảo đảm khả năng hành động độc lập khi cần thiết. Bất chấp sự hạn chế ngân sách, Pháp vẫn cam kết hiện đại hóa lực lượng vũ trang. Pháp đã trở thành nhà cung cấp vũ khí lớn thứ hai thế giới trong giai đoạn 2020-2024, cung cấp vũ khí cho 65 quốc gia (SIPRI, 2025).

Trong Liên minh châu Âu, Pháp đã chủ động đưa ra các sáng kiến thúc đẩy sự tự chủ chiến lược của EU chẳng hạn như triển khai Sáng kiến can thiệp châu Âu (EII), thành lập Lực lượng đặc nhiệm Takuba. Ở cấp độ chính trị, Pháp thúc đẩy tầm nhìn của mình về “quyền tự chủ chiến lược chung” bằng cách thúc đẩy Quỹ Quốc phòng châu Âu (EDF), La bàn chiến lược, thành lập Cơ sở hoà bình châu Âu (EPF) và đưa vào hoạt động “điều khoản phòng thủ chung” (Điều 42.7 TEU) (Gaspard Schnitzler, 2022). Pháp cũng tăng cường hợp tác công nghiệp châu Âu, đặc biệt là trong ngành công nghiệp vũ khí và các công nghệ đột phá như trí tuệ nhân tạo. Pháp một lần nữa nhấn mạnh vào việc bổ sung điều khoản “mua sắm châu Âu” vào hoạt động mua sắm vũ khí, tin rằng cần phải đảm bảo rằng bất kỳ thiết bị quân sự nào được mua bằng tiền của EU đều được sản xuất tại châu Âu để thúc đẩy sự phát triển của ngành công nghiệp quốc phòng EU (Yan Xiaoxiao, 2025).

Trong quan hệ đối ngoại, Pháp đã có những bước đi nhằm khẳng định vị thế tự chủ của mình trên trường thế giới. Pháp triển khai chiến lược “đa hướng”, duy trì liên minh xuyên Đại Tây Dương, nhưng đồng thời mở rộng hợp tác với Ấn Độ, các nước châu Phi, khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, và cả Trung Quốc, qua đó vừa tìm kiếm không gian chiến lược, vừa khẳng định vai trò cường quốc toàn cầu.

Với Trung Quốc, Pháp duy trì đối thoại và thương mại song song với chính sách răn đe. Chuyến thăm Trung Quốc của Tổng thống Macron năm 2023 cho thấy, Pháp muốn giữ “tự chủ đối thoại” thay vì theo sát lập trường cứng rắn của Mỹ (Kavi Chongkittavorn, 2023). Với Mỹ, trên nền tảng của chủ thuyết De Gaulle, Pháp vẫn duy trì các động thái “tự chủ tương đối” trong nhiều vấn đề toàn cầu. Với khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, Pháp tham vọng khôi phục ảnh hưởng và vị thế toàn cầu, vươn lên như một chủ thể định hình trật tự quốc tế mới. Chiến lược Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương được Tổng thống Macron coi là cơ hội để Pháp “lấy lại vị thế cường quốc có tầm vóc” trên bàn cờ quốc tế, thông qua việc đảm nhiệm vai trò dẫn dắt và cân bằng tại một khu vực trọng yếu của thế kỷ XXI (Céline Pajon, 2023). Chiến lược đa phương hóa đối tác, thúc đẩy hợp tác với các nước ASEAN, Ấn Độ, Nhật Bản và Australia trở thành trụ cột giúp Pháp tăng cường năng lực tự chủ chiến lược và giữ vững

vai trò như một cường quốc trung gian có trách nhiệm trong trật tự khu vực, qua đó củng cố vai trò của Pháp như một cường quốc “trung gian” có thể hành động ngoài cái bóng của Mỹ.

Tóm lại, những bước đi này cho thấy tự chủ chiến lược không chỉ là một khẩu hiệu mang tính biểu tượng, mà đã trở thành định hướng hành động cụ thể trong việc tái cấu trúc chính sách đối ngoại và an ninh của Pháp.

2. Tự chủ chiến lược trong chính sách đối ngoại của Ấn Độ

2.1. Quan điểm của Ấn Độ về tự chủ chiến lược

Sau khi giành được độc lập (năm 1947), từ kinh nghiệm thuộc địa, Ấn Độ quyết tâm “làm chủ vận mệnh quốc gia”, giữ quyền tự chủ về chính trị và chiến lược. Do đó, thời kỳ hậu độc lập, Ấn Độ tự nhận thức sự cần thiết của tự chủ, tự lực, tự thân để tự khẳng định giá trị và tính Ấn Độ (Michael Brecher, 1968), nhằm đối phó với các thách thức trong thời kỳ đất nước mới giành được độc lập. Thời điểm này, Ấn Độ là thành viên sáng lập của Phong trào Không liên kết và duy trì chính sách trung lập trong cuộc đối đầu giữa Mỹ và Liên Xô. Đặc biệt, sau cuộc chiến tranh biên giới với Trung Quốc (1962), Ấn Độ đã bắt tay vào chiến lược “tự lực” trong chính sách đối ngoại nhằm đảm bảo an ninh quốc gia.

Với cách tiếp cận này, thuật ngữ tự chủ chiến lược của Ấn Độ có sự kết hợp giữa chính sách đối ngoại tự chủ và năng lực ra quyết sách an ninh chiến lược nhằm thúc đẩy lợi ích quốc gia, đồng thời đóng góp vào lợi ích toàn cầu (Ministry of External Affairs, 2020). Bắt nguồn từ cam kết đa cực và chủ nghĩa đa phương, nguyên tắc tự chủ chiến lược giúp Ấn Độ giảm sự phụ thuộc vào bất kỳ quốc gia đơn lẻ nào, bảo vệ lợi ích quốc gia trong bối cảnh căng thẳng địa chính trị gia tăng, đồng thời góp phần vào sự ổn định toàn cầu. Xuyên suốt chính sách đối ngoại của Ấn Độ, với chủ trương “*làm chủ vận mệnh quốc gia, tự lực và không liên kết*”, tự chủ chiến lược được xem là linh hồn trong chính sách đối ngoại của Ấn Độ từ sau khi giành độc lập (Anuradha Kakati, 2024). Điều này giúp Ấn Độ kiểm soát sự phụ thuộc đối với bên ngoài nhằm duy trì sự độc lập đáng kể trong các lĩnh vực chiến lược, tối đa hóa quyền tự chủ khi đưa ra các quyết định chính sách trong một hệ thống quốc tế luôn có sự phụ thuộc lẫn nhau, đặc biệt là tránh phụ thuộc vào quốc gia mạnh hơn.

2.2. Tự chủ chiến lược trong chính sách đối ngoại của Ấn Độ

Nguyên tắc tự chủ chiến lược trong mục tiêu đối ngoại của Ấn Độ

Đối với Ấn Độ, tự chủ chiến lược là một nguyên tắc đối ngoại. Nhân dịp kỷ niệm 79 năm Ngày Độc lập (tháng 8/2025), Thủ tướng Modi phát biểu: “quyền tự chủ chiến lược

và năng lực nội tại là chìa khóa để giải quyết dứt điểm các mối đe dọa, biến tư lực thành nền tảng của sức mạnh quốc gia, phẩm giá và hành trình hướng tới một Ấn Độ phát triển vào năm 2047...” (Ministry of Defence, 2025). Như vậy, tự chủ chính là nền tảng để Ấn Độ tự lực và tự cường trong phát triển sức mạnh tổng hợp quốc gia. Với cách tiếp cận này, tự chủ chiến lược giúp Ấn Độ đạt được mục tiêu chuyển từ “*chủ thể triển khai quy tắc*” sang “*chủ thể tạo ra quy tắc*” (Ian Hall, 2015) trong quản trị toàn cầu.

Bên cạnh đó, tự chủ chiến lược còn góp phần giúp Ấn Độ ứng phó với các nguồn đe dọa hoặc rủi ro trước những thay đổi địa chính trị thế giới, cân bằng quan hệ giữa nước lớn. Mặt khác, theo quan điểm của Ấn Độ, việc duy trì nguyên tắc “tự chủ chiến lược” trong quan hệ quốc tế cũng góp phần thúc đẩy hệ thống quốc tế hướng tới “*chủ nghĩa đa phương, đa cực*” và dân chủ hóa dựa trên sự chia sẻ lợi ích chung giữa tất cả các nước. Đặc biệt là giúp Ấn Độ đảm bảo lợi ích quốc gia không bị ảnh hưởng bởi yếu tố ý thức hệ hay bị thỏa hiệp bởi sự ép buộc của các siêu cường, cho phép Ấn Độ duy trì chính sách trung lập tích cực, đa liên kết, cũng như hình thành các mạng lưới đối tác chiến lược mà không cần tham gia vào các liên minh quân sự, từ đó hiện thực hóa mục tiêu “*đưa Ấn Độ vào vị trí hàng đầu chứ không phải chỉ là một lực lượng cân bằng toàn cầu*” (Indian Press Information Bureau, 2015).

Nguyên tắc tự chủ chiến lược và việc lựa chọn các đối tác chiến lược

Trong chính sách đối ngoại của Ấn Độ, việc áp dụng nguyên tắc tự chủ chiến lược chủ yếu được triển khai trong quan hệ với các nước lớn, siêu cường, giúp Ấn Độ duy trì quyền tự quyết trong chính sách đối ngoại xây dựng quan hệ đối tác, không xây dựng liên minh (Ministry of External Affairs, 2019). Trong lựa chọn đối tác, yếu tố cốt lõi của nguyên tắc này là duy trì sự độc lập trong các vấn đề đối ngoại bằng cách không tham gia bất kỳ liên minh quân sự nào. Theo đó, tự chủ chiến lược không phải là không liên kết hay trung lập, mà là nhấn mạnh nguyên tắc có lập trường độc lập về các vấn đề quốc tế theo từng trường hợp, nhưng đồng thời không cam kết chịu ảnh hưởng của bất kỳ khối quân sự nào.

Như vậy, tự chủ chiến lược trong chính sách đối ngoại giúp Ấn Độ duy trì sự độc lập đáng kể trong các lĩnh vực chiến lược nhằm tối đa hóa quyền tự chủ khi đưa ra quyết định trong một hệ thống quốc tế luôn có sự phụ thuộc lẫn nhau, đặc biệt là tránh phụ thuộc vào quốc gia mạnh hơn; tập trung xây dựng các quan hệ đối tác, không xây dựng liên minh, nhất là liên minh quân sự (Nguyễn Thị Oanh, Phan Cao Nhật Anh, 2025). Với cách tiếp cận này, theo Bộ trưởng Ngoại giao Ấn Độ, S. Jaishankar (2020), đây là thời điểm Ấn Độ cần hợp tác với Mỹ, quản lý khác biệt với Trung Quốc, vun đắp quan

hệ với châu Âu, trấn an Nga, đưa Nhật Bản vào cuộc, lôi kéo các nước láng giềng, mở rộng quan hệ đối tác với các quốc gia láng giềng mở rộng và mở rộng hợp tác để lôi kéo sự ủng hộ của các quốc gia ở tiểu lục địa Nam Á, cũng như các đối tác truyền thống” (S. Jaishankar, 2020).

Phản ứng của Ấn Độ đối với xung đột Nga - Ukraine gần đây đã cho thấy việc vận dụng triệt để nguyên tắc tự chủ chiến lược. Hiện nay, Ấn Độ đã ngày càng xích lại gần hơn với Mỹ và các thành viên QUAD thông qua các khuôn khổ hợp tác ở Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương. Tuy nhiên, cuộc xung đột Nga - Ukraine đã không đẩy Ấn Độ vào thế lưỡng nan trong quan hệ với Mỹ, phương Tây và Nga, Trung Quốc, mà giúp khẳng định bản sắc tự chủ chiến lược của quốc gia Nam Á này. Theo đó, từ khi cuộc xung đột Nga - Ukraine xảy ra đến nay, Ấn Độ vẫn theo đuổi chặt chẽ chính sách trung lập tích cực và nguyên tắc tự chủ chiến lược, thông qua duy trì mối quan hệ ổn định với Nga và Mỹ, phương Tây, thậm chí cả với Ukraine. Với cách tiếp cận này, Ấn Độ đã bỏ phiếu trắng đối với tất cả các phiếu bầu của Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc (UNSC), Đại hội đồng Liên hợp quốc (UNGA) và Hội đồng Nhân quyền Liên hợp quốc (UNHRC) về Ukraine vào năm 2022; đến nay vẫn tránh công khai chỉ trích, hoặc lên án các hành động quân sự của Nga, đồng thời đẩy mạnh hợp tác năng lượng với Nga.

Với việc chọn Nga để thực hiện chuyến thăm cấp cao đầu tiên trong nhiệm kỳ thứ ba của Narendra Modi (tháng 7/2024), tiếp theo là chuyến thăm tới Ukraine (tháng 8/2024), chuyến thăm đầu tiên kể từ khi nước này giành độc lập vào năm 1991, cho thấy Ấn Độ vẫn duy trì mối quan hệ sâu sắc với Nga trong khi vẫn hợp tác với Ukraine. Chuyến thăm cũng thể hiện sự vận dụng linh hoạt tự chủ chiến lược của Ấn Độ thông qua cân bằng mối quan hệ với Nga, phương Tây và Nam Bán cầu trong một ma trận địa chính trị phức tạp (Tiaraa M. Sharma, 2025). Như vậy, việc triển khai nguyên tắc tự chủ chiến lược khiến Ấn Độ trở thành cầu nối Đông - Tây trong bối cảnh cục diện thế giới ngày càng phân mảnh do cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn, giúp Ấn Độ đa dạng hóa quan hệ đối tác thay vì chỉ dựa vào một đồng minh duy nhất.

3. Đánh giá sự tương đồng, khác biệt và tác động

3.1. Sự tương đồng, khác biệt về quan điểm tự chủ chiến lược của Pháp và Ấn Độ

Pháp và Ấn Độ được xem là hai trường hợp nghiên cứu điển hình ở châu Âu và châu Á về duy trì và triển khai nguyên tắc tự chủ chiến lược trong chính sách đối ngoại. Điểm chung này cũng thường xuyên được nhấn mạnh trong các cuộc gặp song phương giữa hai quốc gia.

Thứ nhất, sự tương đồng về bối cảnh ra đời và quá trình triển khai “tự chủ chiến lược”

Thông qua các tuyên bố và văn bản đối ngoại, tự chủ chiến lược đều được Pháp và Ấn Độ đề cập vào những năm 1990. Dưới thời Tổng thống Charles de Gaulle, nước Pháp muốn có nhiều quyền tự chủ hơn đối với Mỹ, đặc biệt thông qua duy trì quyền kiểm soát độc lập về năng lực răn đe hạt nhân. Cùng thời kỳ, sau khi giành độc lập, Ấn Độ, dưới sự lãnh đạo của Thủ tướng Jawaharlal Nehru, cũng theo đuổi niềm tin tương tự về chủ quyền tuyệt đối nhằm đảm bảo quyền tự chủ hoàn toàn trong các vấn đề quốc tế, được thể hiện qua học thuyết không liên kết và lập trường trung lập trong chính trị cường quốc. Ấn Độ cũng phát triển chương trình hạt nhân nội địa nhằm phục vụ cả mục tiêu năng lượng và đảm bảo quyền tự chủ chiến lược. Điểm tương đồng chiến lược này vẫn duy trì đến nay, đặt nền tảng cho sự mở rộng biên độ và phạm vi hợp tác giữa hai nước.

Thứ hai, sự tương đồng về tự chủ chiến lược dẫn đến sự chia sẻ về tư duy chiến lược

Trong văn hóa chiến lược của các quốc gia, lịch sử, văn hóa và địa lý khác nhau thường tạo nên những khác biệt sâu sắc về nhận thức liên quan đến “các mối đe dọa” từ bên ngoài và các xu hướng quốc tế. Tuy nhiên, điều đặc biệt là Pháp và Ấn Độ có sự tương đồng và chia sẻ về trật tự thế giới đa cực, chủ nghĩa đa phương, đề cao vai trò của các tổ chức quốc tế. Điều này mở ra biên độ rộng lớn cho các lĩnh vực hợp tác song phương và đa phương của mỗi quan hệ đối tác chiến lược xuyên Âu - Á giữa Pháp và Ấn Độ.

Thứ ba, sự tương đồng về lựa chọn đối tác chiến lược

Trên cơ sở đề cao nguyên tắc tự chủ chiến lược, hiện nay, cả Pháp và Ấn Độ có sự tương đồng về lựa chọn đối tác chiến lược. Trong đó, điểm chung của các quan hệ đối tác chiến lược này thường là “đối tác cùng chí hướng”, “đối tác dựa trên vấn đề”. Điều này được thể hiện rất rõ nét trong mạng lưới các quan hệ đối tác hiện nay của Pháp và Ấn Độ. Một điểm chung dễ thấy là cả Pháp và Ấn Độ đều đang nỗ lực chứng minh vai trò “cường quốc cân bằng” trong hệ thống thế giới. Trong quá trình này, cả hai nước đều đã xây dựng mối quan hệ chặt chẽ với các cường quốc, đồng thời cũng chứng minh không quá phụ thuộc vào bất kỳ nước nào. Chính sách của Ấn Độ tập trung vào một mạng lưới đối tác chiến lược, đặc trưng bởi hợp tác quốc phòng, bao gồm chuyển giao vũ khí, tập trận quân sự và chia sẻ thông tin tình báo, nhưng hình thành liên minh quân sự. Tương tự, Pháp cũng đang thắt chặt quan hệ với các đối tác được lựa chọn để bổ sung cho các cam kết chung trong NATO hoặc EU, thông qua các điều khoản phòng thủ chung song phương và thông qua các liên minh của các nước châu Âu ngoài khuôn khổ EU, chẳng hạn như nhóm lực lượng đặc nhiệm Takuba trước đây ở Sahel hoặc Chiến dịch Nhận thức Hàng hải châu Âu tại Eo biển Hormuz (Mathieu Droin và cộng sự, 2023).

Điều này đã tạo tiền đề cho sự hợp tác song phương hiệu quả, được ghi nhận trong Tầm nhìn Chiến lược chung về Hợp tác Ấn Độ - Pháp tại khu vực Ấn Độ Dương được thông qua năm 2018. Theo đó, hai nước đang đẩy mạnh hợp tác chung với các đối tác cùng chí hướng, thông qua quan hệ ba bên với Australia và UAE, cũng như quan hệ đối tác chiến lược với các quốc gia như Hy Lạp và Ai Cập. Các mô hình đối tác mà Pháp và Ấn Độ hướng đến không chỉ nhấn mạnh mối liên kết giữa Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương và Địa Trung Hải, mà còn bổ sung cho một cấu trúc an ninh truyền thống do Mỹ dẫn dắt trong khu vực, đồng thời tăng cường hội nhập kinh tế khu vực, cùng với các quan hệ đối tác “tiểu đa phương” như I2U2 (Ấn Độ, Israel, UAE và Mỹ).

Bên cạnh sự tương đồng về cách tiếp cận, xuất phát từ sự khác biệt về vị thế quốc gia và các ưu tiên chiến lược nên trong quá trình triển khai nguyên tắc tự chủ chiến lược, giữa Pháp và Ấn Độ cũng có nhiều điểm khác biệt, cụ thể:

(i) Mặc dù cả Pháp và Ấn Độ đều theo đuổi quyền tự chủ bằng cách nâng cao năng lực vũ khí hạt nhân, xây dựng mạng lưới quân sự và kinh tế với các cường quốc nhưng bối cảnh khác biệt khiến hai nước có những bước đi tính toán khác nhau. Từ lịch sử từng bị thực dân đô hộ gần một thế kỷ, với tư cách là một quốc gia đang phát triển, nỗ lực có một ghế thường trực của Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc, đồng thời là đại diện cho tiếng nói của các quốc gia đang phát triển ở Nam bán cầu, Ấn Độ không ủng hộ các biện pháp trừng phạt mang tính liên minh/hành động quân sự. Trong chính trị quốc tế, Ấn Độ không tán thành việc áp đặt các biện pháp trừng phạt/hành động quân sự đối với bất kỳ quốc gia nào do một quốc gia khác, hoặc một nhóm quốc gia thực hiện trừ khi các biện pháp trừng phạt/hành động quân sự này đã được Liên hợp quốc chấp thuận theo sự đồng thuận quốc tế. Do đó, Ấn Độ chỉ tham gia đóng góp vào các hoạt động gìn giữ hòa bình của Liên hợp quốc. Mặc dù Ấn Độ không ngần ngại sử dụng vũ lực chống lại các nước láng giềng hiếu chiến như Trung Quốc và Pakistan, nhưng nước này đã thực hiện sự kiềm chế đáng kể, tránh can thiệp từ bên ngoài. Ngược lại, Pháp đã triển khai quân đội của mình vào nhiều nhiệm vụ và hoạt động quân sự thông qua Liên minh châu Âu, NATO và các liên minh đặc biệt (Mathieu Droin và cộng sự, 2023).

(ii) Trên cơ sở nguyên tắc không xây dựng đồng minh, Ấn Độ ưu tiên các chiến lược liên kết đa phương để phục vụ lợi ích quốc gia - dân tộc, thúc đẩy chương trình nghị sự toàn cầu về hòa bình, đối thoại và ngoại giao vì an ninh kinh tế, năng lượng, ổn định và phát triển tổng thể. Ấn Độ tích cực tham gia cải tổ các thiết chế quốc tế, như Liên hợp quốc, Hiệp ước chung về Thuế quan và Mậu dịch (GATT), và sau đó là WTO, WHO, Hệ thống Bretton Woods, trong khi vẫn nỗ lực đẩy mạnh kết nối với các quốc gia Nam bán cầu. Ấn Độ được xem là điển hình thành công trong quan hệ Đông - Tây, là cầu nối

giữa quốc gia phát triển và đang phát triển, trong vai trò là “quốc gia đi đầu” của các quốc gia Nam bán cầu.

Ở chiều ngược lại, Pháp đang ở trong một vị thế hoàn toàn trái ngược, là một quốc gia phát triển, là quốc gia duy nhất vừa là thành viên của G7, Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc, NATO và Liên minh châu Âu, do đó, Pháp hiện diện trong tất cả các cơ chế đa phương đại diện cho tiếng nói và giá trị của các nước phát triển, của phương Tây ở hầu hết mọi bàn đàm phán. Điều này khiến trong nhiều trường hợp Pháp và Ấn Độ có sự khác biệt trong triển khai tự chủ chiến lược. Điển hình như đối với xung đột Nga và Ukraine. Trong khi Ấn Độ duy trì trung lập và cân bằng trong quan hệ với cả hai nước thì quan điểm của Pháp đối với Nga ngày càng trở nên cứng rắn, chẳng hạn như vào tháng 4/2024, cựu Bộ trưởng Ngoại giao Pháp, Stéphane Séjourné, tuyên bố đối thoại với Nga không còn vì lợi ích của Pháp nữa. Vào tháng 12/2024, Chính phủ Pháp đã công khai ủng hộ các lệnh trừng phạt của EU đối với các cá nhân hỗ trợ Nga (chẳng hạn như các công ty Trung Quốc) và các hoạt động gây bất ổn của Nga trên toàn thế giới (chẳng hạn như ở châu Phi).

3.2. Tác động đến quan hệ đối tác chiến lược Pháp - Ấn Độ

Sự tương đồng và khác biệt trong tư duy và triển khai tự chủ chiến lược trong chính sách đối ngoại khiến quan hệ đối tác chiến lược Pháp - Ấn Độ được phát triển trong khuôn khổ đối tác chiến lược và đối tác tự chủ.

3.2.1. “Đối tác chiến lược”

Yếu tố chiến lược trong quan hệ hai nước có lẽ đã được thể hiện từ hơn 25 năm trước. Theo đó, năm 1998, Pháp đã là một trong những đối tác chiến lược quan trọng của Ấn Độ khi Tổng thống Pháp Jacques Chirac đến thăm Ấn Độ vào thời điểm Ấn Độ bị Mỹ chỉ trích và trừng phạt vì vụ thử vũ khí hạt nhân năm 1998. Khía cạnh đối tác chiến lược được thể hiện ở những mặt sau:

(i) *Sự tin cậy và ổn định về quan hệ chính trị - ngoại giao.* Pháp và Ấn Độ thiết lập quan hệ ngoại giao từ năm 1947, ngay sau khi Ấn Độ giành được độc lập. Đặc biệt, Pháp là quốc gia đầu tiên mà Ấn Độ thiết lập quan hệ đối tác chiến lược (tháng 1/1998). Trong giai đoạn 1992-2025, đã có 14 chuyến thăm của Thủ tướng Ấn Độ tới Pháp (vào các năm 1992, 1995, 1998, 2003, 2005, 2008, 2009, 2011, 2015, 2017, 2019, 2022, 2023 và 2025), và có 9 chuyến thăm của Tổng thống Pháp tới Ấn Độ trong giai đoạn 1998-2024 (vào các năm 1998, 2006, 2008, 2010, 2013, 2016, 2018, 2023 và 2024). Thủ tướng Modi đã đến thăm Pháp bốn lần, vào các năm 2017, 2019, 2022 và 2023, trong khi Tổng thống Macron đã đến thăm Ấn Độ hai lần, vào các năm 2018 và 2024

(Carina Gunnarson, 2025). Hiện nay, quan hệ hai nước được phát triển trên tất cả phương diện, trong đó, có ba trụ cột chính là quốc phòng, năng lượng hạt nhân và vũ trụ. Đến nay hai nước đã luôn đồng hành, xây dựng quan hệ trên nền tảng tin cậy lẫn nhau ở mức độ cao, cam kết chung đối với các nguyên tắc được ghi nhận trong Hiến chương Liên hợp quốc và các giá trị chung dựa trên luật pháp quốc tế (Ministry of External Affairs, 2023).

(ii) Hai nước chia sẻ cách tiếp cận chung trong nhiều vấn đề toàn cầu, bao gồm biến đổi khí hậu, chống khủng bố, an ninh hàng hải, cũng như phát triển quan hệ đối tác chiến lược Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương giữa Ấn Độ và EU. Ấn Độ là quốc gia thứ ba mà Pháp khởi xướng hợp tác vũ trụ/không gian nhằm tăng cường kết nối trong khu vực này. Hợp tác trong lĩnh vực vũ trụ/không gian và hạt nhân giữa hai nước phản ánh sự tin tưởng chiến lược giữa hai nước. Hai nước cũng đang hợp tác với các quốc gia cùng chí hướng khác để giải quyết các vấn đề an ninh truyền thống và phi truyền thống ở Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương.

(iii) Hợp tác quốc phòng là trụ cột chính trong quan hệ hai nước

Sự tin cậy chính trị là tiêu chí khiến hợp tác quốc phòng là trụ cột chính trong quan hệ Pháp - Ấn Độ. Từ năm 2013 đến năm 2022, Ấn Độ đã trở thành khách hàng mua thiết bị quốc phòng quan trọng nhất của Pháp tại khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, Pháp là nhà cung cấp vũ khí lớn thứ hai của Ấn Độ sau Nga. Các hợp đồng quốc phòng của Ấn Độ với Pháp đã minh họa cho mục tiêu chung của New Delhi và Paris trong việc tối đa hóa quyền tự chủ chiến lược của hai nước. Theo quan điểm của Ấn Độ, quốc gia này sẵn sàng đa dạng hóa các nguồn vũ khí quân sự ngoài Nga. Đặc biệt, mô hình hợp tác mua bán quốc phòng giữa hai nước đang có xu hướng dịch chuyển từ quan hệ mua - bán sang mô hình hợp tác - chia sẻ công nghệ để cùng phát triển và đồng sản xuất thiết bị quốc phòng. Đây là biểu hiện rõ nhất cho nỗ lực và năng lực tự chủ về sức mạnh quốc phòng của hai nước, cũng như bản chất chiến lược trong hợp tác quốc phòng Pháp - Ấn Độ.

Hai nước cũng đã và đang triển khai các cuộc tập trận quân sự của bộ ba quân chủng (Lục quân, Hải quân và Không quân), đặc biệt tập trung tăng cường hợp tác hàng hải, tuần tra chung và các cuộc tập trận hải quân tại khu vực Ấn Độ Dương. Bên cạnh đó Pháp và Ấn Độ đã ký kết nhiều thỏa thuận hợp tác khoa học và song phương nhằm thống nhất về việc phát triển năng lượng hạt nhân vì mục đích hòa bình.

(i) Hội tụ và chia sẻ về tầm nhìn phát triển chiến lược

Hiện nay, Pháp công khai ủng hộ mục tiêu chiến lược trở thành thành viên thường trực Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc của Ấn Độ. Sự ủng hộ của Pháp góp phần giúp Ấn Độ từng bước đạt được mục tiêu chuyển từ chủ thể thực thi quy tắc sang chủ thể

định hình quy tắc. Ngược lại, quan hệ chiến lược với Ấn Độ giúp Pháp có giải pháp ứng phó với “thế bị kẹt” trong quan hệ giữa Mỹ và Trung Quốc. Ngoài ra, ở cấp độ đa phương, Ấn Độ là cầu nối giữa Pháp và các cường quốc đang trỗi dậy, đặc biệt là với BRICS. Như vậy, mỗi quan hệ đối tác chiến lược này không những giúp cả Pháp và Ấn Độ có khả năng trở thành những chủ thể đóng vai trò quan trọng đối với sự thay đổi trật tự quốc tế hiện tại, mà còn giúp cả hai nước khẳng định được chính sách và quyền tự chủ chiến lược trong cục diện thế giới hiện nay (Mukesh Shankar Bharti, Akshithaa Singh, 2023).

Nhân dịp kỷ niệm 25 năm quan hệ Đối tác Pháp - Ấn Độ, hai nước nhất trí thông qua lộ trình định hướng cho quan hệ song phương đến năm 2047 (Horizon 2047), đánh dấu 100 năm Ấn Độ giành độc lập, 100 năm quan hệ ngoại giao giữa hai nước và 50 năm quan hệ đối tác chiến lược Pháp - Ấn Độ. Trong tuyên bố này, hai nước nhấn mạnh: hợp tác vì lợi ích hòa bình và ổn định quốc tế, đồng thời tái khẳng định cam kết đối với một trật tự dựa trên luật lệ ở Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương và hơn thế nữa... trong khuôn khổ quan hệ đối tác bình đẳng, phù hợp với lợi ích chủ quyền và chiến lược của mỗi bên... nhằm củng cố chủ quyền và quyền tự chủ trong việc ra quyết định. Điều đó cho thấy, không chỉ trong quá khứ và hiện tại, mà tự chủ chiến lược được xem là một nguyên tắc định hướng trong quan hệ Pháp - Ấn Độ trong tương lai.

3.2.2. “Đối tác tự chủ”

Tư duy tự chủ chiến lược tác động đến sự định hình của mô hình đối tác tự chủ giữa Pháp và Ấn Độ, từ đó giúp cả hai nước nâng cao khả năng tự chủ, tự cường trong xây dựng sức mạnh tổng thể quốc gia, cụ thể:

(i) *Pháp là một trong những đối tác chủ chốt giúp Ấn Độ trong việc phát triển nền tảng công nghiệp và công nghệ quốc phòng tự chủ*

Pháp và Ấn Độ đều đang tìm cách duy trì năng lực quốc phòng đáng tin cậy, tự chủ. Tầm nhìn chung về tự chủ chiến lược này cũng đã thúc đẩy Pháp và Ấn Độ tăng cường nỗ lực hướng tới hợp tác công nghiệp quốc phòng theo hướng tự cường dân tộc. Tại hội nghị thượng đỉnh G20 (2023), Tổng thống Macron và Thủ tướng Modi đã thống nhất mở rộng hợp tác trong thiết kế, phát triển, thử nghiệm và sản xuất các công nghệ và nền tảng quốc phòng tiên tiến. Pháp là đối tác hàng đầu của Ấn Độ giúp quốc gia này mở rộng sản xuất vũ khí trong nước thông qua sáng kiến “Sản xuất tại Ấn Độ”. Đồng thời, Ấn Độ cũng có kế hoạch thành lập một văn phòng “kỹ thuật” tại Đại sứ quán ở Paris để giúp hợp lý hóa các thỏa thuận quốc phòng tiếp theo. Các tổ chức ở cả hai nước đang hợp tác để sản xuất và lắp ráp sản phẩm công nghiệp quốc phòng tại Ấn Độ. Trong lĩnh vực vũ trụ, không gian, Pháp được xem là đối tác quan trọng hàng đầu của Ấn Độ trong phát triển nghiên cứu.

(ii) Xây dựng khuôn khổ hợp tác “tự chủ chiến lược” ở Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương

Ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, Pháp và Ấn Độ đã nhất trí hợp tác vì hòa bình, ổn định, phúc lợi cho các quốc gia ven biển và quyền tự chủ chiến lược dựa trên hợp tác an ninh hàng hải, kinh tế xanh (Mukesh Shankar Bharti, Akshithaa Sigh, 2023). Quyền tự chủ chiến lược này có nghĩa là cả hai nước đều muốn thiết lập một “trật tự dựa trên luật lệ” và một Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương: Tự do và mở, quyền tự chủ chiến lược, trật tự đa cực và cơ hội bình đẳng về quan hệ đối tác trong khu vực (Lee, J., 2018). Quan hệ đối tác này thúc đẩy quyền tự chủ chiến lược sâu rộng hơn của cả Pháp và Ấn Độ trong lĩnh vực quốc phòng và an ninh của hai nước ở Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, thông qua mở rộng phạm vi và tính phức tạp của các cuộc tập trận quân sự chung trong lĩnh vực hàng hải. Theo đó, ở Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, bên cạnh phối hợp với QUAD, và các cơ chế hợp tác song phương, Ấn Độ và Pháp “tự chủ” đề xuất các sáng kiến hợp tác mới thông qua thiết lập quan hệ đối tác ba bên sâu sắc hơn và riêng biệt với Australia và Arab Saudi. Ngoài ra, hai nước đã thành lập Quỹ Hợp tác Phát triển Ba bên Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương (IPTDCF). Theo đó, để tăng cường sự tự chủ chiến lược trong triển khai chính sách ở Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, hai nước xây dựng một liên minh các cường quốc tâm trung ở khu vực này.

Kết luận

Tóm lại, từ nghiên cứu bản chất, biểu hiện và sự triển khai tự chủ chiến lược trong chính sách đối ngoại của Pháp và Ấn Độ, có thể khẳng định tự chủ chiến lược là nguyên tắc cốt lõi trong tư duy chiến lược của hai nước. Sự tương đồng và khác biệt trong các tuyên bố chính sách và triển khai chính sách về tự chủ chiến lược giữa hai nước không những đặt nền tảng cho sự phát triển và mở rộng biên độ hợp tác của hai nước hơn bảy thập kỷ qua, mà còn phản ánh bản chất chiến lược và sự tự chủ trong mô hình hợp tác xuyên Âu - Á của Pháp và Ấn Độ. Theo đó, dưới tác động của nguyên tắc tự chủ chiến lược, quan hệ Pháp - Ấn Độ phản ánh mô hình hợp tác giữa một nước phát triển phương Tây với vị thế đã định hình phần lớn thế kỷ trước với một nước đang phát triển, đang trỗi dậy với tham vọng định hình lại trật tự thế giới. Trong bối cảnh địa chính trị thế giới và cục diện chính trị thế giới đang bị phân mảnh và chia rẽ bởi xung đột Nga-Ukraine, vấn đề Israel - Palestine, cạnh tranh Mỹ - Trung Quốc, Nga với phương Tây, việc theo đuổi mô hình đối tác “chiến lược và tự chủ” của Pháp và Ấn Độ phản ánh sự năng động và vai trò của các cường quốc cân bằng, cường quốc tâm trung trong việc khẳng định bản sắc đối ngoại quốc gia và định vị vị thế dựa trên hệ giá trị văn hóa chiến lược của mỗi dân tộc.

Tài liệu tham khảo

Tiếng Việt:

1. Nguyễn Thị Oanh, Phan Cao Nhật Anh (2025), “Chính sách đối ngoại của Ấn Độ: hướng đến một cường quốc cân bằng”. Tạp chí Cộng sản, số 1067, tr.112-113.
2. Quang Dũng (2023), “Tầm nhìn “châu Âu tự chủ chiến lược” của Tổng thống Pháp Macron”, <https://vov.vn/the-gioi/quan-sat/tam-nhin-chau-au-tu-chu-chien-luoc-cua-tong-thong-phap-macron-post1013379.vov>

Tiếng Anh:

1. Anuradha Kakati (2024). *Strategic Autonomy: India's Pathway to Global Stability*. <https://www.meig.ch/highlight-36-2024-strategic-autonomy-indias-pathway-to-global-stability>.
2. Barbara Kunz (2025). “The Future of NATO France’s Pivot to Europe”. <https://library.fes.de/pdf-files/international/22137.pdf>
3. Carina Gunnarson (2025). “France’s strategic relations with India under Macron Continuity, pragmatism, and deepening relations”. Northern European and Transatlantic Security (NOTS) - February 2025, pp.1-10.
4. Céline Pajon (2023). *France’s Indo-Pacific Strategy: From a Balancing Power to a Constructive Stakeholder*. <https://www.ifri.org/en/external-articles/frances-indopacific-strategy-balancing-power-constructive-stakeholder>
5. Flavien Berwickm, Pierre Daligault (2025). *Autonomie stratégique: regards croisés entre la France et le Canada*. <https://www.jeunes-ihedn.org/2025/autonomie-strategique-regards-croises-entre-la-france-et-le-canada/>
6. Gaspard Schnitzler (2022). *For the Sake of Autonomy: France’s Defence Agenda for Europe*. <https://www.iris-france.org/en/presse/for-the-sake-of-autonomy-frances-defence-agenda-for-europe>
7. Hoang Le Thai Vu, Lan Di Ngo, Thanh Tien Nguyen (2024). “A Spectrum of Autonomy: Towards a Theoretical Framework of Strategic Autonomy”. *International Journal: Canada’s Journal of Global Policy Analysis*, Vol 97, issue 2, pp. 230-249.
8. Ian Hall (2015). “Is a ‘Modi doctrine’ emerging in Indian foreign policy?”, *Australian Journal of International Affairs*, Volume 69, issue3.
9. Indian Press Information Bureau, Prime Minister’s Office (2025). *PM to Heads of Indian Missions*. press release, February 7, 2015. <http://pib.nic.in/newsite/PrintRelease.aspx?relid=115241>.
10. Jorge Braceras (2025). *From Charles de Gaulle to Emmanuel Macron: should France’s vision of greater military autonomy shape Europe’s security future?*. <https://www.oneroinstitute.org/content/from-charles-de-gaulle-to-emmanuel-macron-should-frances-vision-of-greater-military-autonomy-shape-europes-security-future>.
11. Kavi Chongkittavorn (2023). *France - in Search of 'Strategic Autonomy'*. <https://www.eria.org/news-and-views/france-in-search-of-strategic-autonomy>
12. Lee, J. (2018). The ‘Free and Open Indo-Pacific’ and Implications for ASEAN. In J. Lee (Ed.), *The “Free and Open Indo-Pacific” and Implications for ASEAN* (pp. vii–viii). ISEAS–Yusof Ishak Institute.

13. Mathieu Droin, Rajesh Basrur, Nicolas Blarel, and Jyotsna Mehra (2023). *France and India: Two Nuances of 'Strategic Autonomy'*. <https://www.csis.org/analysis/france-and-india-two-nuances-strategic-autonomy>
14. Matthew F. MacKenzie. *France & Strategic Autonomy: Redefining Europe's Role in the 21st Century*. <https://fpa.org/france-strategic-autonomy-redefining-europes-role-in-the-21st-century/>
15. Michael Brecher (1968). *India and World Politics: Krishna Menon's View of the World*. London: Oxford University Press.
16. Ministry of Defence (2025). *Operation Sindoor is a demonstration of India's strategic autonomy & defence self-reliance, says PM Modi in his address on 79th Independence Day*. <https://www.pib.gov.in/PressReleasePage.aspx?PRID=2156780>
17. Ministry of External Affairs (2019). *India's Foreign Policy: 2014-19: Landmarks, achievements and challenges ahead*. <https://www.mea.gov.in/distinguished-lectures-detail.htm?833>
18. Ministry of External Affairs (2020). *Foreign Secretary's Address on "Leveraging Strategic Autonomy in a Turbulent World" at the Diamond Jubilee Seminar of the National Defence College*. https://www.mea.gov.in/Speeches-statements.htm?dtl/33166/Foreign_Secretarys_Address_on_Leveraging_Strategic_Autonomy_in_a_Turbulent_World_at_the_Diamond_Jubilee_Seminar_of_the_National_Defence_College
19. Ministry of External Affairs (2023). *Horizon 2047: 25th Anniversary of the India-France Strategic Partnership, Towards A Century of India-France Relations*. <https://www.mea.gov.in>.
20. Mukesh Shankar Bharti, Akshitha Sigh (2023). "India and France bilateral partnership for advancing strategic autonomy in the Indo-Pacific region: Special reference to the Indo-French strategic partnership". *Cogent Social Sciences*, 9, 2023 - Issue 1, pp.1-19.
21. S. Jaishankar (2020). *The India Way: Strategies for an Uncertain*. Harper Collins, India.
22. SIPRI (2025). "Ukraine the world's biggest arms importer; United States' dominance of global arms exports grows as Russian exports continue to fall", <https://www.sipri.org/media/press-release/2025/ukraine-worlds-biggest-arms-importer-united-states-dominance-global-arms-exports-grows-russian>
23. Tiara M. Sharma (2025). *The Quiet Giant - How India's Strategic Autonomy Is Reshaping Global Alliances*. <https://thegeopolitics.com/the-quiet-giant-how-indias-strategic-autonomy-is-reshaping-global-alliances/>
24. Yan Xiaoxiao (2025). *The Road to European Strategic Autonomy: Internal Conflicts and Outlook*". <https://china-cee.eu/2025/05/28/the-road-to-european-strategic-autonomy%EF%BC%9Ainternal-conflicts-and-outlook/>
25. Zhang Jian (2021). "European Strategic Orientation and Its Impact under the Great Changes". *Contemporary International Relations*, No. 1, p.14.